

Nowa organizacja wyższych studiów rolniczych

Programy wyższych szkół rolniczych w swej całości nie były dostosowane do potrzeb współczesnego rolnictwa. Reforma tych studiów była też rzeczą konieczną. Nowy układ studiów został opracowany przez Radę Główną do Spraw Nauki przy współudziale delegatów Ministerstwa Rol-

nictwa i Reform Rolnych.

Według obliczeń Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych zapotrzebowanie na rolników z wyższym wykształceniem wynosi obecnie około 1000 osób rocznie.

Życie narzuca konieczność kształcenia rolników dwojakiemu typu: po

pierwsze, posiadających wyższe studia zawodowe oparte o możliwie dobrą podbudowę przyrodniczą oraz ekonomiczno - społeczną i wynoszących od razu z uczelni powiązanie teorii z praktyką.

Po drugie — rolników z pogłębioną wiedzą w określonych działach rolnictwa oraz mających opanowaną w pewnym stopniu metodę pracy naukowej.

Stąd też nowy program studiów ma układ dwustopniowy.

1. Stopień pierwszy — inżynierski — jest wyższym stopniem zawodowym.

2. Stopień drugi — magisterski — jest pierwszym stopniem naukowym.

Zapotrzebowanie na inżynierów jest naturalnie największe i wynosi około 75 proc. całkowitego zapotrzebowania na rolników z wyższym wykształceniem. Następnie, jeśli chodzi o inżynierów, to życie nasuwa konieczność uwzględnienia pewnej specjalizacji już w ramach studiów inżynierskich.

I znów największe, jest zapotrzebowanie na inżynierów agronomów, a więc rolników posiadających ogólne wyższe przygotowanie z dziedziny organizacji gospodarstwa rolnego i obu działów produkcji rolnej — roślinnego i zwierzęcego.

W mniejszym procencie należy również wykształcić inżynierów rolników posiadających pewne nastawienie specjalne — albo na odrębne działy produkcji, albo na przetwórstwo rolne.

Te wszystkie postulaty znalazły swój wyraz w konstrukcji studiów.

Studia inżynierskie trwają 3 i pół roku, tj. 7 semestrów, z czego 6 semestrów obejmuje właściwe studia a jeden — praktykę grupową kontrolowaną.

Na praktykę studenci idą po 2 i pół latach, a więc po zimowym semestrze III roku. Praktyka ma się odbywać

w specjalnych wytypowanych gospodarstwach lub spółdzielniach produkcyjnych i obejmować cały jeden okres wegetacyjny od początku robót wiosennych do jesieni. Studenci umieszczeni w grupach po 15 — 25 osób, znajdować się stale będą pod kierunkiem instruktora oraz właściwych profesorów i asystentów.

Praktyka obejmuje zarówno dokładne zapoznanie się z organizacją gospodarstwa, rachunkowością, techniką poszczególnych prac jak branie udziału w wykonywaniu wszystkich robót gospodarskich. W czasie praktyki studenci prowadzą dokładny dziennik zajęć.

Pierwszy rok posiada jednolity program dla wszystkich działów specjalizacyjnych i obejmuje przede wszystkim przedmioty ogólnie - przyrodnicze i ekonomię polityczną. Od II roku każda grupa specjalizacyjna ma swój własny program.

Dział agronomiczny znajduje się na wszystkich wyższych szkołach rolniczych.

Inne kierunki natomiast są na niektórych uczelniach, a mianowicie zootechniczny (Kraków), mechaniki i maszynoznawstwa rolniczego (Warszawa, Wrocław, od przyszłego roku również Kraków), ochrony roślin (Wrocław), ekonomii rolniczej (Warszawa), chemii rolnej i gleboznawstwa (Warszawa, Poznań), ogrodniczo - rolniczy (Wrocław), rybactwa (Warszawa), wreszcie technologii rolnej (Warszawa) oraz Wydział Przemysłu Rolnego w Łodzi i Wydział Mleczarski w Cieszynie.

Programy działów wszystkich specjalizacji posiadają — prócz programów specjalnych — jednakowy program sztywny obejmujący przedmioty podstawowego przygotowania rolniczego.

Inżynierowie z różnych specjalizacji otrzymują tytuł inżyniera rolnika. Ustalono jednolity dla wszystkich Wydziałów Rolniczych regulamin egzaminów. Zasadniczo przyjęto jeden termin egzaminacyjny i jeden poprawczy.

Dyplomowy egzamin inżynierski składają studenci po 7 semestrach, a więc w lutym każdego roku.

Studia magisterskie trwają 1½ roku. Polegają one głównie na pracy w zakładzie w dziedzinie wybranego działu, na zapoznaniu się z literaturą i wykonaniu pracy dyplomowej, w mniejszym zaś stopniu na wykładach specjalnych w zakresie kierunku, w którego skład wchodzi obrany dział specjalny.

Jak już wspomniałem, tylko część inżynierów będzie mogła uzyskać wstęp na studia magisterskie na podstawie wstępnego egzaminu eliminacyjnego.

W programie studiów został położony dość duży nacisk na przedmioty ekonomiczno-społeczne. Jest to zrozumiałe, chodzi bowiem o to, aby rolnicy mieli nie tylko fachowe, ale co jest szczególnie ważne w okresie dokonywania się przebudowy ustroju rolnego — i społeczno-polityczne przygotowanie.

Na zakończenie jeszcze jedna uwaga. 7 istniejących ośrodków wyższego wykształcenia rolniczego (5 szkół aka-

demickich i 2 wyższe szkoły zawodowe w Łodzi i w Cieszynie) nie wystarczają na pokrycie pełnego zapotrzebowania rolników z wyższym wykształceniem.

Zwiększenie dopływu inżynierów jest możliwe albo przez zwiększenie ilości studentów w istniejących szkołach, albo przez utworzenie nowych szkół wyższych. Ta druga droga, zważywszy szczególnie fakt, że na północ od linii Warszawa — Poznań nie ma żadnej szkoły rolniczej, jest racjonalniejsza.

Ponieważ przy dużych brakach kadr naukowych utworzenie jeszcze jednego ośrodka akademickiego nie wydaje się na razie możliwe — pozostaje jakoby celowy postulat stworzenia 1 — 2 wyższych zawodowych szkół rolniczych w Gdańsku lub w Gdańsku i Olsztynie.

Przedstawiona powyżej w kilku słowach nowa organizacja studiów rolniczych jest już w toku realizacji. W roku 1951 wyjdą pierwsi inżynierowie nowego typu. Nowa organizacja studiów jak i układ programu pozwala sądzić, że tą drogą dostarczymy naszemu rolnictwu nie tylko ilościowo, ale i jakościowo potrzebnych mu kadr fachowców.